

Вѣроятно на сѣщото мѣсто е имало крѣпость, за която споменува и Хаджи Калфа.¹⁾

Въ Нар. Музей се намиратъ отъ гр. Русе:

№ 1399 фрагментъ отъ надгробенъ камѣкъ съ надписъ (А. Е. М. XVII. 2. стр. 191 № 52; С. I. L. № 12450),

№ 1661 фрагментъ на надгробенъ римски паметникъ съ релефъ на два бюста и една женска фигура,

№ 4261 фрагментъ отъ надгробна плоча съ надписъ (лат.),

№ 1660 фрагментъ отъ архит. украшение: лѣвска глава заедно съ врата,

№ 4959 мраморенъ релефъ съ жѣртвоприношение на Митра.

№ 3916 фрагментъ на мъжки бюстъ,

№ 759. мраморна плоча съ релефъ на конникъ; надъ него частъ отъ турски надписъ,

№ 1274. релефъ на тракийски конникъ съ надписъ (Сборникъ VIII. стр. 80. № LXXV; А. Е. М. XI. стр. 6 и 8; С. I. L. № 7472; стр. 2316⁴⁸,

№ 1346. бронзова дръжка въ видъ на свински бюстъ,

№ 2146. бронзова фигура на Венера;

№ 2147 бронзова фигурка,

№ 2148 каменно калѣпче за отливане,

№ 3822 (н. 692). Иконичка — св. Константинъ и Елена, отъ едната страна и св. Хараламби — отъ другата.

Латински надписи: А. Е. М. XV. стр. 221—222. № 115—118 (С. I. L. № 12446—12459); С. I. L. № 1349, 2098, 2316¹³; Единъ надписъ е зазиденъ върху резервоара на офицерския клубъ. Въ послѣдно врѣме сж били намѣрени до пристанището три надгробни римски паметници съ латински надписи и орнаментни украси наоколо; тѣ сж били разбити и употребени за строителенъ материялъ. Милиярни камени — вижъ „Пѣтища“ (глава V).

Името „Русе“ се споменува:²⁾ въ унгарско-турскитѣ договори 1503 и 1519 г. (Russy); при Domenico Negri (Rosi); на картитѣ на Mercator-a и въ Acta Bulgariae ecclesiastica (Rosi); въ славянския животописъ на св. Георги отъ Кратово отъ XVI ст. (Рѣусе).

При Marsigli³⁾ — Rosczig. (Sect. XVIII). Описание на Русе при Евлия

¹⁾ Hadschi Chalfa. Rumeli und Bosna (прѣводъ Jos. Hamer), Wien 1812, стр. 43.

²⁾ D-r C. Jireček: Das christliche Element in der topographischen Nomenclatur der Balkanländer. Wien, 1897 стр. 74

³⁾ Description du Danube, 1744 г.